

แนวทางการพิจารณาสั่งคดีในความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมายที่กระทำก่อนกฎหมายยาเสพติดใหม่ใช้บังคับ กรณีมีแต่เพียงข้อสันนิษฐานของกฎหมายเท่านั้น ว่าเป็นการมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

ความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษประเภท ๑ (เมทแอมเฟตามีน) ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม (๒) เป็นความผิดที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เนื่องจากกฎหมายได้กำหนดข้อสันนิษฐานไว้ว่า “การมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ ตามปริมาณดังต่อไปนี้ให้สันนิษฐานว่าเป็นการมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ... (๒) แอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่สามร้อยเจ็ดสิบห้ามิลลิกรัมขึ้นไปหรือมียาเสพติดที่มีสารดังกล่าวผสมอยู่ จำนวนสิบห้าหน่วยการใช้ขึ้นไป หรือมีน้ำหนักสุทธิตั้งแต่หนึ่งจุดห้ากรัมขึ้นไป”

เมื่อพนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาในความผิดข้อหา มียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายดังกล่าว อันเป็นความผิดที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำในขณะที่ใช้บังคับกฎหมายฉบับเดิมอยู่ ต่อมาพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ มาตรา ๔ ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๕ มาตรา ๖๖ ดังกล่าวและให้ใช้บังคับประมวลกฎหมายยาเสพติดฉบับใหม่ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป ก็ไม่ปรากฏว่าตามประมวลกฎหมายยาเสพติดได้กำหนดบทบัญญัติของข้อสันนิษฐานความผิดในข้อหา มียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายไว้แต่อย่างใด แม้ตามประมวลกฎหมายยาเสพติดได้บัญญัติถึงการกระทำความผิดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการครอบครองยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ ไว้ในมาตรา ๙๐^๑ ที่บัญญัติองค์ประกอบความผิดไว้เฉพาะในกรณีที่ เป็น “การครอบครอง” เท่านั้น มิได้บัญญัติถึง “การครอบครองเพื่อจำหน่าย” เป็นองค์ประกอบความผิดโดยตรง ซึ่งตามมาตรา ๙๐ แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติดดังกล่าวได้บัญญัติถึงองค์ประกอบความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดอีกประการหนึ่งคือ “จำหน่าย” โดยมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติดได้นิยามความหมายของคำว่า “จำหน่าย”^๒ นั้น “ให้หมายความรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย” แต่เนื่องจากข้อสันนิษฐานดังกล่าวของกฎหมายเก่าไม่ปรากฏอยู่ในกฎหมายใหม่ ดังนั้นจะต้องพิจารณาการใช้กฎหมายที่เป็นคุณแก่ผู้ต้องหาโดยไม่อาจนำบทสันนิษฐานการกระทำของผู้ต้องหาว่าเป็นการมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายดังกล่าวมาบังคับใช้กับผู้ต้องหาเมื่อมีการบังคับใช้กฎหมายใหม่แล้วได้ การกระทำของผู้ต้องหาดังกล่าวเมื่อใช้บังคับกฎหมายใหม่แล้ว จึงเป็นการกระทำที่เป็น การมียาเสพติดให้โทษไว้ใน

^๑ มาตรา ๙๐ ห้ามผู้ใดผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๓๔ หรือมาตรา ๓๕ (๓)

^๒ “จำหน่าย” หมายความว่า ขาย แลกเปลี่ยน จำย แจก หรือให้โดยมีสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์อย่างอื่น และให้หมายความรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย

ครอบครองเท่านั้น ไม่อาจนำบทสันนิษฐานตามกฎหมายเก่ามาใช้ในขณะที่กฎหมายใหม่ใช้บังคับแล้ว การกระทำของผู้ต้องหาจึงเป็นการกระทำที่มีพยานหลักฐานรับฟังได้เพียงว่าเป็นการมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเท่านั้น กรณีจึงมีประเด็นให้ต้องพิจารณาว่าในชั้นพิจารณาสำนวนของพนักงานอัยการตั้งแต่วันที่กฎหมายใหม่ใช้บังคับ (๙ ธันวาคม ๒๕๖๔) จะมีความเห็นและคำสั่งในข้อหา มียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย (ซึ่งพนักงานสอบสวนจะมีความเห็นไว้ในสำนวนที่เสนอมา) ที่เข้าลักษณะดังกล่าว อย่างไร

ความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๕, ๖๖ เป็นความผิดกรรมเดียวกับความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๕, ๖๗ ต่อมาเมื่อมีการแก้ไขกฎหมายใหม่ ความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองยังคงมีบทบัญญัติให้เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๙๐, ๑๔๕ แต่ทั้งนี้ประมวลกฎหมายยาเสพติดไม่ได้ยกเลิกการกระทำความผิดเกี่ยวกับการมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษดังกล่าว ส่วนความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายกฎหมายบัญญัติการกระทำที่จะเป็นความผิดไว้ ๒ ประการ ประการแรกพิจารณาพยานหลักฐานจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏในสำนวนการสอบสวนตามแนวทางการพิจารณาสิ่งคดีตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อ ๒.๑ และประการที่สองพิจารณาจากการครอบครองยาเสพติดที่มีจำนวนเข้าตามข้อสันนิษฐานของกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม กำหนด ซึ่งแนวทางการพิจารณาสิ่งคดีประการที่สองนี้ เมื่อต่อมาวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๔ ประมวลกฎหมายยาเสพติดมีผลบังคับใช้ มีผลทำให้บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ถูกยกเลิกไปตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ มาตรา ๔ โดยไม่มีการกำหนดในกฎหมายใหม่อีกต่อไป และการกระทำซึ่งมีการครอบครองยาเสพติดตามจำนวนที่กำหนดในข้อสันนิษฐานไม่เป็นความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายอีกต่อไป จึงถือเป็นกรณีกฎหมายออกใช้ภายหลังการกระทำผิดยกเลิกความผิดอันเกิดจากข้อสันนิษฐานตามกฎหมายเช่นนั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๕) จึงให้สั่งยุติความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๔๘ วรรคสอง (๖) ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๕)

ส่วนสำนวนที่พนักงานอัยการมีความเห็นและคำสั่งฟ้องไว้แล้ว แต่รอการส่งตัวผู้ต้องหามาฟ้อง ให้ยึดถือแนวปฏิบัติเช่นเดียวกัน โดยให้พนักงานอัยการสั่งยุติตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๔๘ วรรคสอง (๖) ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๕) แล้วจึงดำเนินคดีต่อไป

ให้พนักงานอัยการพิจารณาสั่งฟ้องผู้ต้องหาในความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมายตามบทบัญญัติของกฎหมายเดิมตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๕, ๖๗ และบทบัญญัติของกฎหมายใหม่ที่บัญญัติภายหลังการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๙๐, ๑๔๕ โดยบรรยายคำฟ้องให้ตรงกับข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายขณะกระทำความผิด และต้อง

บรรยายฟ้องให้ครบองค์ประกอบความผิดตามที่กฎหมายใหม่บัญญัติไว้ด้วย พร้อมทั้งให้บรรยายไปในคำฟ้องด้วยว่า พฤติการณ์การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดทั้งในกฎหมายเก่าและกฎหมายใหม่ โดยในกฎหมายใหม่ ความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองยังคงเป็นความผิดอยู่ และอ้างกฎหมายที่บัญญัติในขณะกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๕, ๖๗ และกฎหมายที่บัญญัติภายหลังการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๙๐, ๑๔๕ ที่มีผลใช้บังคับใหม่